

<http://physicsweb.org/article/news/11/2/19>

2007/02/21

میدان‌ها ی مغناطیسی ستاره‌ها ی نوترونی را داغ می‌کنند

یک گروه اخترفیزیک‌پیشه از اسپانیا و ایالات متحده مدعی اند نقش گرمایش مغناطیسی در تحول ستاره‌ها ی نوترونی بسیار مهم تراز آن‌ی است که قبلاً تصور می‌شد. این پژوهش‌گران داده‌ها ی مربوط به میدان مغناطیسی و دما ی سطحی ی حدود ۳۰ ستاره ی نوترونی را بررسی کردند و یک رابطه ی ریاضی بین این دو ویژگی یافتند که از آن بر می‌آید این ستاره‌ها با میدان مغناطیسی ی خود شان داغ می‌شوند. در مغناطواخترها (ستاره‌های نوترونی یی که میدان‌های مغناطیسی ی بسیارقوی یی دارند) انتظار گرمایش مغناطیسی می‌رفت، اما از این بررسی اولین شاهد برا ی این به دست آمده که این گرمایش در ستاره‌ها ی با میدان‌ها ی بسیار ضعیفترا هم رخ می‌دهد. شاید این نتیجه اخترشناسان را وارد در نظریه‌ها ی فعالی ی سرشناسی ستاره‌ها ی نوترونی تجدیدنظر کند [1].

ستاره‌ها ی نوترونی از رمبش ستاره‌ها ی پر جرم ساخته می‌شوند و اجسام ی فوق العاده چگال اند که شامل عمدتاً نوترون اند. این‌ها نوعاً قطر شان فقط حدود ۱۰ کیلومتر است؛ اما دست کم ۴۰٪ پر جرم تراز خورشید اند. این یعنی چگالی ی هسته ی آن‌ها چندین برابر چگالی ی هسته ی یک اتم است. تصور می‌شود ستاره‌ها ی نوترونی، طی پیرشدن ابتدا با گسیل نوتروینو و بعد با گسیل فتون سرد می‌شوند. فیزیک‌پیشه‌ها با سنجش آهنگ سرشناسی ستاره‌ها ی نوترونی اطلاعات مهمی در باره ی فیزیک زیراتمی ی حاکم بر این درون این اجسام به دست می‌آورند. حسنه پنس [2] و همکارانش از دانشگاه آلاکانت [3] در اسپانیا و همکاری از دانشگاه ایالتی ی مُنتانا [4] در ایالات متحده، با استفاده از داده‌ها ی حاصل از تله‌سکپ‌ها ی ماهواره‌ای ی پرتوی X و رادیوتله‌سکپ‌ها ی زمینی نشان داده اند به نظر

می‌رسد در ستاره‌ها ی نوترونی بی که میدان - مغناطیسی پیشان بین - حدود 10^{12} تا 10^{15} گاؤس است، گرمایش - مغناطیسی رخ می‌دهد. قبل اخترفیزیک پیشه‌ها تصور می‌کردند گرمایش - مغناطیسی فقط در مغناطواخترها ی با میدان‌های مغناطیسی ی بزرگ‌تر از 10^{14} گاؤس مهم است.

گام - بعدی ی این پژوهش‌گران آزمودن - بیشتر - رابطه ی دما و میدان - مغناطیسی، با تحلیل - داده‌ها ی ستاره‌های نوترونی ی دیگر است. اما ممکن است این کارت راه‌افتدان - تله‌سکپ‌های پرتوی X - نسل - بعد ممکن نباشد. از جمله ی این‌ها آرایه ی ماهواره‌های X - صورت فلکی [5] متعلق به ناسا [6]، یا ماهواره ی زئوس [7] متعلق به ایسا [8] یند، که قرار است دهه ی آینده راه بیفتند. پُنس ضمناً معتقد است شبیه‌سازی‌های کامپیوتروی ی بهتر در مورد - برهم‌کنش - ستاره‌ها ی نوترونی با میدان‌ها ی مغناطیسی پیشان هم چیزها بی را درباره ی سردشدن - ستاره‌ها ی نوترونی روشن خواهد کرد.

[1] Physical Review Letters **98** 071101

[2] José Pons

[3] Alacant

[4] Montana State University

[5] Constellation

[6] NASA

[7] XEUS

[8] ESA